

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 60.—, za pol leta K 30.—, za četrt leta K 15.—, na mesec K 5.—; posamezna številka K 1.40.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Kongresni trg 9, na levi strani.

Trboveljska premogokopna družba.

Vso pozornost naše javnosti privlači te dni stavka, ki je bila vsiljena trboveljskim rudarjem od Trboveljske premogokopne družbe. Delavstvo je v skrajni sili doseglo po samopomoči. Posledice se seveda že poznajo in preti izbruhni popolna katastrofa v železniškem prometu. Že sedaj vozi le še malo število vlakov. Postale so polne železniških voz, blago se kvari, oni, ki bi jim morala biti skrb za razvoj in procvit države pa to mirno gledajo.

Narava je obdarila našo državo z ogromnimi podzemeljskimi zakladi. Ako bi se znali upravljati, bi bili popolnoma neodvisni od inozemstva, saj imamo vse doma. Med najvažnejše predmete, prištevamo premog, brez katerega dandanes država sploh ne more obstajati. Naša domača zemlja krije neizmerne zaklade, te neobhodno potrebne rudnine; najvažnejše pridobivališče so na vsak način Trbovlje.

Kakor že imamo nesrečo, — ne malo po lastni krivdi — da imamo pri nas vsa važnejša podjetja v rokah tujih izkoriščevalci, tako je tudi tukaj. Rudnika se je postal židovska družba, ki stoji na Dunaju. Tudi brez Francozov seveda niso. Zadnji čas so radi lažjega imenovali v upravni svet par Slovencev. Gospodje, ki so rudnik izkoriščali, so zapravljali sadike delavskih žuliev na Dunaju in druge velikih mestih Evrope, k družbi so se pokazali le, kadar so prišli po »zasluženi« denar. Globoko doji pod zemljo, v tesnih, soparnih rovih, vedno v smrtni nevarnosti pa so stali zavaljani ljudje upalih lic in omrtvelih oči kopali dragocen kamen in ga zvažali na svetlo. Delali so ti sužnji modernega časa in trpeli. Ko pa te narasla beda do vrhunca, ko so telesno in duševno že omagovali, ko so jim žene in otroci umirali od gladi, jim je zavrela kri. Pokazali so, da brez njih svet ne more živeti. Vsa javnost je pozdravila njih korak in pozvala vlado, naj napravi z energičnim korakom konec zločinskemu izrabljanju živih človeških sil. Družba se je smatrala za vsemogočno in je nastopila proti delavstvu s smešno oholostjo. Hotela je celo izposlovati od vlade, da se rudnik piliterizira. To se ji ni posrečilo. Sedaj traja pogajanja dalje. Vodi jih deželna vlada. Ker stoji sedaj na čelu deželne vlade mož-poštenjak, upamo, da navije družbi ušesa in jo pouči, da je delavec tudi človek ter da nima družba pravice sesati mu srčno kri. Delavstvu pa želimo, da s svojo vztrajnostjo stre glavo enkrat za vselej kapitalističnemu zmaui!

Zakonska podlaga agrarne reforme.

(Dalje.)

Okrežni (okrajni) agrarni odbori.

V okrajni agrarni odbor izvolijo občinski agrarni odbori svoje zastopnike, in sicer pride na 10 odbornikov iz prve volilne skupine (skupine 1 in 2) po en odbornik, iz druge volilne skupine pa na vsakih 20 odbornikov 1. Imena teh odbornikov je javiti okrajnemu glavarstvu in poverjeniku za agrarno reformo. Seje okrajnega odbora skliče okrajno glavarstvo. Naloga teh je predlagati:

1. koliko zemlje in v kakšni kulturi se odkaže, od razpoložne veleposestniške zemlje v zakup vsaki izmed občin njih okrožja in koliko znašaj zakupnina;

2. kie se odkaže vsaki občini kurivo, stavbni les in stelia in proti kakšni odškodnini;

3. kako naj se razsodi med posameznimi občinami njih okrožja spori, ki se tičejo užitkov in veleposestev v smislu predhodnih odredb.

Deželni agrarni odbor.

Deželni agrarni odbor tvorijo vsi predsedniki okrajnih agrarnih odborov. Naloga deželnega agrarnega odbora je:

1. da predlaga, koliko zemljišč veleposestnikov in katera zemljišča je ohraniti v javne svrhe (za kmetijske šole, vzorna posestva itd.);

2. da oddaja mnenja o zakonskih in naredbenih načrtih, zadevaločih agrarno reformo ter predlaga dotične potrebne ukrepe in odredbe.

Opozorjamo vse krajevne organizacije K. D. Z., zlasti pa njihove odbore, da predlajajo takoi vse volivne imenike in se pobrigajo, da ne bodo gruntarske stranke izpuščale naših mož. Vložite takoi tudi vse potrebne reklamacije enako, kakor smo popisali to pri občinskih volitvah. Gre za vaše najsvaltejšie pravice, zato nazite, da vas ne prevarajo.

(Dalje prihodnič.)

ALEKSANDER TOMAN:

Kmetijstvo v Združenih državah.

Odsek poskušan in popravljevanj.

Ima nalogo preskuševati, uravnati in popravljati vse instrumente in aparate, ki se rabijo pri vremenskem uradu. Ime tudi nalogo izdelovati nove instrumentalne priprave, če vremenski urau uvideva njih potrebo.

Telegrafični urad.

Ta odsek prejema in oddaja telegrafična poročila, pripravlja in kontrolira telegrafično kroženje, vzdržuje in popravlja telegrafične, telefon-

ske in podmorske kabselske zveze vremenskega urada ter pregleduje telegrafično knjigovodstvo.

Knjižnica.

Knjižnica vsebuje najboljše knjige za proučevanje, tehnične knjige, zadevajoče se meteorologije in sorodnih vednosti, poseduje popolno zbirko poročil meteorologične in klimatologične vsebine iz vseh krajev sveta. Pripravlja se katalog, ki bo vseboval meteorologično vsebino vseh glavnih znanstvenih publikacij celega sveta in delovanja takih društev. Prevajanje iz tujih jezikov se vrši v knjižnici.

Pisarna urednika.

Ta odsek izdaja in nadzoruje tiskanje mesečnika »Monthly Weather Review« (Mesečni vremenski pregled) ter ima splošno uredniško nadzorništvo o znanstvenih in polznanstvenih spisih, vposlanih glavnemu uradu (ministrstvu) v priobčenju, da jih v slučaju važnosti priporoči za priobčenje v »Monthly Weather Review«, v »Journal of Agricultural Research« (Časnik za kmetijsko raziskovanje) ali pa v dnevnikih itd. Pripravlja zbirke podatkov, beleži taka dejstva, ki bi znala biti važna za meteorologijo ter opazuje nove pojave in napredek v tej vednosti.

Tiskovni odsek.

Ta odsek tiska in odpošilja dnevno vremensko mapo; tiska razne karte in raznovrstne tiskovine za poljed. ministrstvo. Hranil in razpošilja potrebne tiskovine poedinim postajam, raztresenim po vseh Združ. državah.

Odsek za potrebščine.

Ta odsek kupuje in izdaja potrebščine ter mu je poverjena naloga hraniti vso lastnino, pripadajočo ministrstvu.

Postajni in računski odsek.

Ta odsek odobrava, uravnava in pripravlja vse račune in terjatve napram ministrstvu, pripravljaj oglase; izdaja uradniške potovalne liste; pripravljaj letne proračune za denarne potrebščine; izvršuje finančne transakcije v interesu ministrstva; nadzoruje graditev in vzdrževanje vremenskih stavb izven Washingtona.

Odsek za raziskavanje solčne toplote.

(Solar Radiation Investigations.)

Se bavi v glavnem z merjenjem toplote, katera se nabira na površju zemlje vsled žarenja solnca podnevi in skupno od solnca in obnebjaj; ugotavlja izgubo toplote ponoči, dalje ugotavlja medsebojno vplivanje teh pojavov na zračne odnošaje.

Seismologično raziskovanje.

Ta raziskovanja obsegajo zbiranje in proučevanje beležk, instrumentov in osebnih opazovanj potresnih pojavov zemlje v Združenih državah. Eden neposrednih smotrov je natančno označenje slabotnih točk zemeljske skorje, ki se pojavljajo v razpokah i pregibanju vsled česar nastajajo mali lokalni potresi. Le-te točke se na mapah skrbno zaznamujejo. Te mape imajo važnost za one, ki nameravajo graditi jezove in važne velike stavbe.

Zbirajte za tiskovni sklad.

Preiskavanje ozračja.

To delo obsega opazovanje višjih zračnih plasti po raznih postajah s pomočjo malih balonov (kites) in proučuje ter priobčuje te podatke z namenom razširiti naše znanje o dinamičnih zračnih prikaznih. Glavne postaje se nahajajo v Nebraski, North Dakoti, Oklahomi, Indlani, Texasu in Georgiji. Opazovanje gornjih zračnih plasti se tudi vrši v vežbalnih vojaških zračnih postajah s pomočjo stalnih balonov (pilot balloons). Ta opazovanja imajo tudi namen ugotavljanja vetrovne odnošaje v raznih zračnih višinah in pridobivati sploh tako znanje o zračnih prikaznih, ki bi zrakoplovstvu mogli koristiti.

Urad za vremenske postaje izven Washingtona.

Ta urad vzdržuje širom Združenih držav, v West Indies, v Aljaski in Havajskih otokih, približno dvesto postaj, pri katerih je nastavljenih od ene osebe do petnajst oseb.

V svrhu ugotavljanja vremenskih odnošajev so Združene države razdeljene v pet okrajev. Za nabiranje in priobčevanje klimatičnih podatkov v Združenih državah, Alaski, Porto Ricu in Havajskih otokih je ustanovljenih petinštrideset okrajev, ki se splošno krijejo z mejami poedinih držav.

III. Urad za živinsko obrt.

Ta urad ima v oskrbi vse delo, ki se tiče živinske obrti. V splošnem se bavi s preiskovanjem, obvladovanjem in iztrebljanjem (uničevanjem) živalskih boleznih; ima v področju nadzorstvo in kwarantanje živali, nadzorovanje mesa in mesnih izdelkov, živinoreje in mlekarstva.

Odsek za živinorejo.

Ta odsek se bavi z živinorejo in krmiljenjem domačih živali in perotnine. Izboljšuje čistokrvnost plemenskih živali, ki se v Združene države uvažajo za plemenske namene. Sodeluje z vojnimi ministrstvom v svrhu izreje dobrih konjskih plemen za vojaške namene. Bavi se s perotnino in pridobivanjem jajc v svrhu, da se kakovost jajc na kmetih izboljša. Peča se z osnavljanjem društev mladeničev in deklet v svrhu izboljšanja prašičoreje in perotništva. V tem oziru mu pomagajo zvezne (federalne) in državne kmetijske šole.

Pododseki tega urada so:

Raziskovanje o izviru živalskih plemen (animal genetics).

Raziskovanja o govedini.

Raziskovanja o konjih in mulah.

Raziskovanja o perotnini.

Raziskovanja o prašičih.

Odsek za razširjenje živinoreje.

Odsek za zapad.

Preiskovalna kmetija v Beltsvillu, Md.

Preiskovalna kmetija za konjerejo v Midd-
leburyju, Vt.

Preiskovalna kmetija za ovčerejo v Du-
boisu, O.

Dopisi.

Vrhnik. Jakob Dobrovollec, delavec iz Mirk 14. se nabiralcu sodr. Mesecu ter vsem sodrugom in darovalcem vrhniške JSDS. kateri so se na veselici 31. decembra 1920 spomnili z znatnim darom bolnega in zapuščenega sotrdina in mu tako pomagali. prav srčno zahvaljuje. S tem ste, ljubki sodrugi in prijatelji dokazali, da ste v resnici med seboj trdno in nesebično sklenjeni. Bog Vam povrni! — J. Dobrovollec.

Cerkle pri Krškem. Naš župnik in kaplan nimata o drugem govoriti in pridigati kakor o socialnih demokratih. Oblatita jih na vse mogoče načine in pravita, da so naši časopisi strup in blato. Zato sta dosegla ta dva gospoda, da nobeden več nima veselja do njih pridig. Na sv. Štefana praznik sta župnik in kaplan obravnavala pri pridigi samo politiko. Govorila sta o socialnih demokratih, ki so ima najbolji v želodcu. Ako imata ta dva gospoda kaj s politiko opraviti, naj skličeta ljudstvo skup odzunat cerkve. Politika spada vse drugam, ne pa v cerkev, v hišo

božjo. Ljudstvo, ki ima v svojem srcu še kaj spoštovanja do vere in cerkve vprašamo, ali to odobrava? Ali ne čuti samo sramoto v svojem srcu?

Buče pri Kozjem. Obliuba dela dolg. Pred volitvami so obljubovale vse meščanske stranke na tem svetu raj, med njimi tudi dete liberalnih velegruntarjev »Samostojina«. Svoje sebične namene so jasno in živo pokazali s prvim vstopom v ustavotvorno skupščino. Njeni voditelji se pridno družijo s svojimi bratci advokati, centralisti itd. Mi, ki smo vas poznali, akoravno ste bili preoblečeni z ledmi obljubami, smo vam obrnili hrbet ter šli v volilni boj za našo »Kmetško-delavsko Zvezo«, katere edina je prava zaščitnica revnega, zatiranega ljudstva. Kočarji.

Selca pri Škofji Loki. Pri nas v Selcih se še vedno nahajajo ljudje, ki so bili v svetovni vojni zvesti pristaši Šusteršičeve stranke in propale Avstrije. Isti ljudje hočejo imeti danes občinsko upravo v svojih krempljih. Posebno vidno nastopata župnik Kepec in bivši župan Šmid. Ta dva možaka sta sestavljala volilni imenik za volitve v ustavotvorno skupščino, seveda tako, kakor imajo klerikalci navado. Izpustila sta iz imenika mnogo naših pristašev. Čudno je, da tega nista storila takrat, ko sta zbirala ljudi za na italijansko fronto, na Krn. Tudi takrat naj bi bila zapisala same klerikalce! Takrat sta pa delala čisto nasprotno. Zadnjo grapo in zadnjo hribovsko kočjo sta prevohala, da bi kak revež ne ostal doma. Takrat sta ta dva črno-žolta modrijana dobro vedela, kie se kdo nahaja, sedaj pa sta postala nenadoma tako pozabljiva, kakor še nikoli. Sramota takim ljudem!

Bizeljško. Vendar se moramo zahvaliti našemu župniku g. Raktelu, ki je tako navdušeno molil rožni venec na 31. novembra na čast sv. duhu, da bi razsvetlil pamet za 28. novembra pri volitvah. Zato mu hvala, posebno od nas socialnih demokratov in pristašev KDZ. Klerikalna stranka je dobila samo 23 glasov mi pa 237. Zdal, 8. decembra, nas je nesramno napadel v cerkvi, da smo rdečkarji kuga in da ni treba ženam in sestram naših somišljenikov doma hrane kuhati in perila prati, dokler se ne odvrže »Ljudski glas« od hiše? Ali to spada v cerkev, da hujška duhovnik žene od mož, sestre od bratov? Da se doma zaradi našega časopisa prepirajo in preklinjajo? Kdo je prvi tega prepira in greha? O, župnik! Ho, ho, pa še nekaj vem! Na miklavžev večer je naš župnik plesal pri Honnigsfeldu. Pomislite, s svojim velikim trebuhom! Pa še z žensko osebo! Ha, ha, sramota za dušnega pastirja. Kristus ni ušil tako.

POZIV ČLANOM K. D. Z.

Čez 1 milijon hranilnih vlog so vložili do 1. t. m. delavci v hranilni oddelek Konsumnega društva za Slovenijo. To je lep napredek! Obenem pa tudi razveselivo dejstvo, da se nekateri delavci zavedajo, da je vsak vinar, ki ga izroče privatnemu kapitalu, orožje napram delavstvu.

Konsument, ki vloži svoje prihranke pri Konsumnem društvu za Slovenijo, pomaga zadrugi do hitrejšega razvoja, dalje da zadrugi ni treba jemati denarja na posodo pri privatnih kapitalistih za drage obresti. Vložnik pa ima koristi, ker mu zadruga izplačuje najvišje obresti in ima za svoje vloge najboljšo jamstvo v dobro idočem podjetju, ki ima lastne hiše, veliko zalogo blaga in premičnega inventarja, dalje tudi ni podpisovala vojnih posojil, torej nieno premoženje resnično obstoja.

Vsaki zadržnik naj skrbi, da bo Konsumno društvo za Slovenijo imelo v najkrajšem času 2 milijona hranilnih vlog.

Sodrugji!

Delavke in delavci, pazite na svoje organizacije, zakaj, še hujši boji nas čakajo!

A. Honigsman:

Ravnanje z vinom po kipenju.

(Dalje.)

V tem slučaju je v niem še precej sladkorja ali drugih snovi, zlasti sluzin ki se ne marajo izločiti. Gotovo bo tudi temu vinu zračenje koristilo. Če ima še večjo množino sladkorja, ga ne smemo žveplati, ker bi to preprečilo dokipevanje, ki se rado razvije v topli kleti. Če je pa vino popolnoma pokinelo in ne sladi več, ga zažveplamo. Na 2 hl vina zadostuje en azbestni trak.

Tretji slučaj je, da se vino na zraku ne očisti, ampak boli zgosti postane rjavovo ter dobi neprileten okus. Tako vino ima v sebi veliko kvarečih glivic, ki na zraku začnejo razkrajati beljakovine, barvila, čreslovino itd. Razkrojene humusove spojine se izločajo in padajo kot neka riava, prahu podobna gošča na dno kozarca, na vrhu pa se pokažejo mastnim madežem podobni, rdeči in vijoličasti madeži ki so skupine raznih bakterij. Tako vino je posebno v nevarnosti, da se pokvari. Ker zrak nani slabo vpliva, ga je treba tako pretočiti, da pride kolikor mogoče malo z zrakom v dotiko. Najbolje je, da se poslužujemo vinske sesalke. Moramo ga močno zažveplati, en azbestni trak na 1 hl vina. Žveplati moramo vedno neposredno pred pretakanjem, ker bi se sicer žveplena sokislina izpremenila, oziroma izkadila iz soda. Ako vino diši po žveplojem vodik (po gnilih jacihi) je treba vino močno prezračiti pri pretakanju in hudo žveplati. 1 azbestni trak za 1—2 hl. Pretakanje se izvrti s škafi ali s sesalko. Prvo najboljšo s škafi, zlasti tam, kjer je treba vino močno prezračiti, drugo pa s sesalko.

Drugo pretakanje.

Vsled vpliva zraka se po prvem pretakanju večji del v vinu plavaločih snovi iz vina izloči in pade na dno v podobni takimenovanega kaleža. Tudi ta kalež se spomladi vsled topline začne lahko razkrajati ter vino pokvari. Treba ga je torej ločiti od vina. Vino se pretoči drugič tekom meseca marca, ko se temperatura zunaj začne višati. Če vino sladi in je brez napak, ga ni treba žveplati, ker potem še dokini. Če pa je popolnoma pokinelo, tedaj mu bo lahko žveplanje (1 azbestni trak na 2—3 hl) dobro storilo. Če se vino tekom enega meseca po drugem pretakanju ne očisti, tedaj se priporoča, ga umetno čistiti ali filtrirati. Če na nismo vina prečedili, potem ga moramo pred tretvijo še enkrat pretočiti in zmerno žveplati (1 trak na 3—4 hl). Če vino staramo za butelike ga drugo leto še dva do trikrat pretočimo vendar vedno tako, da se ne meša z zrakom in vedno nekoliko žveplamo (1 trak na 2—4 hl).

Zalivanje.

Zalivanje je poleg pretakanja eno najvažnejših kletarskih opravil. Vino se, čeprav sod do vrha napolnimo, zopet vsuši, treba ga je vsakih 14 dni zalivati. Ako bi pustili nepolne sode, bi se nad vinom v sodu prazen prostor napolnil z zrakom, v katerem se nahajajo vedno razne bakterije in te bi na vino slabo vplivale. Razvil bi se na bolj škibkem vinu kan kateri pretvarja alkohol v sluznato tvarino, oziroma v vodo in ogljik, kislino, ter vino s tem slabi, ali bi nam močno vino (nad 10% alkohola) scikalo, da bi se alkohol pretvarjal vsled očetno kisle bakterije v očetno kislino. (Vino bi dobilo tudi brez teh boleznih pust okus po zraku.) Vino, ki ima 0.20 do 0.25% očetne kisline, je že neozdravljivo, ter se da porabiti le še za napravo octa. Zaliva se takole:

Sod se odmaši s posebno zakrivljeno krtačo najprej obriše kan od doz znotraj, potem se vlije vino po kakšni cevi ali liu noter pod kan, toliko da je sod »štirihano« poln. Nato se po dogah z lesenim kladivom potolče, da gre kan na vrh; ko se je to zgodilo, se kan odvihne, voha obriše sod zabije ter še od zunaj dobro obriše. Čez 14 dni se to zopet ponovi.

Če začne zlasti mlado vino spomladi šumeti, nadomestimo navadno veho s kidelno.

Vino, katero jemljemo za zalilo, mora biti vsaj enake kakovosti čisto in stano vino, kakor vino, ki ga zalivamo. Vino za zalilo hranimo v bolj mahni posodi in ga po vsakem zalivanju nekoliko zažvedamo od vrha.

Izkušnje so pokazale, da se v enem letu, če vino leži v večjih sodih (6—12 hl), okoli 2—3% vina usuši, pri pretakanju pa ga odpade 1—2%, tako da v enem letu od prvega pretakanja izgubimo 3—5% vina t. i. pri 100 l 3 do 5 l.

S tem veljava vina, ki je v kleti vedno raste in sicer znaša ta prirastek pri 2% usušenju in 3% obrestih, (kar je jako zmerno računano) v enem letu 48 do 50 K (pri današnji ceni 8 K) tako, da je vino n. pr. po prvem pretakanju vredno 1 hl 800 K po preteku 1 leta že 850 K, 2 leta 900 K, 3. leta 950 K, 4. leta 1000 K, 5. leta 1050 K, 6. leta 1100 K, 7. leta 1150 K, 8. leta 1200 K, 9. leta 1250 K in 10. leta 1300 K.

Iz Kmetško delavske zveze.

Odbor krajevne organizacije v Vosku pri Sv. Marieti ob Pesnici (Maribor) prosi člane, da redno plačujejo članarino, in sicer naj jo prineso vsako zadnjo nedeljo v mesecu v hišo blaginika Petra Roisa, Vosek št. 13, Sv. Marieta ob Pesnici (Maribor), ker blaginik nima časa okrog letati. Do 23. t. m. naj prineso s seboj izkaznice.

Podružnica KDZ. v Koziem opozarja vse člane, da se bo pobirala članarina vsako nedeljo v mesecu, in sicer za Koziem in okolico pri Drogeniku Ivanu, blaginikarju v Koziem, Buče in okolico pri Resniku Josinu, tainiku v Vranski gorici št. 50. — Odbor.

Na podlagi sklepa strankinega zbora v Celju z dne 31. X. in 1. IX. 1920, opozarjamo ponovno vse organizacije K. D. Z., da se je članarina za samostojne člane s 1. januarjem 1921. zvišala na K 5.— mesečno.

Po svetu.

Amerika.

Ameriški listi so začeli delati za svetoven mir. Zahtevajo, da se takoj skliče mednarodna konferenca, ki bi se bavila s tem vprašanjem. Medtem se na širijo govorice, da se v Tihem oceanu družijo bojne ladje Zedinjenih držav s kanadskimi in avstralskimi.

Anglija.

Klub najostrejšim odredbam angleške vlade se uporniško gibanje na Irskem bolj in bolj širi. Zarotniki požigajo vladna poslopja in razstreljujejo železniške naprave. — Listi pišejo o napetih razmerah, ki vladajo med Anglijo in Francijo. Državniški seveda to zanikujejo.

Francija.

Država je v krizi. Govori se o tem, da sedanja vlada odstopi. — V Franciji je nekaj učentak izumel zdravilo, ki bo baje

uspešen lek proti jetiki. Poizkusi pri živalih so se mu popolnoma posrečili.

Italija.

Italija ima strah pred ruskimi bolševiki. Ko so hoteli priti v Italijo trije zastopniki sovietske Rusije, jim italijanska vlada ni hotela dati potnih listov.

Grška.

Grki, ki so dobili nazaj svojega kralja, se ententi v pest smejejo, ker je bila toliko nerodna, da tega ni prepredila. Jugoslavija bo morala naziti, kako politiko bo vodila proti Grkom, ker je znano, da je grški kralj velik kujon.

Bolgarija.

Bolgarski ministrski predsednik potuje po Češkem in Poljskem in se trudi, da pridobi državnike teh dveh držav za posredovanje med Bolgarijo in Srbijo. Razmerje je še vedno napeto. Vendar je upati, da se odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo izboljšajo. Bolgarija odpravi svojo vojsko in bo imela le policijo, orožništvo in obmeine čete.

Turčija.

V Carigradu je izbruhnila med begunci Wranglove armade kolera. Bo treba gledati, da begunci tudi k nam ne zaneso kake bolezni.

Madžarska.

Ker Madžarska noče odstopiti Zapadne Ogrske, kakor ji to predpisuje mirovna pogodba, hodo entente čete zasedle vse sporne kraje. Sploh se obnaša Madžarska zelo nesramno napram svojim sosedom. Proti Avstriji in Jugoslaviji ima postavljene posebne legije, sestavljene iz odpadnikov nemške in jugoslovenske narodnosti.

Avstrija.

Vlaki, ki so bili doslej ustavljeni, začno te dni zopet voziti. — Delavstvo je sklenilo, da ne bo plačevalo davka na dohodke, ki jim je bil predpisan in se začne že ta teden pobirati. Vlada ima težko stališče in namerava odstopiti.

Češkoslovaška.

Te dni se sestane narodna skupščina na kratko zasedanje. — Češkoslovaški zunanji minister se odpelje v Italijo, da z laško pomočjo nastopi proti habsburški propagandi. Da bi le italijanskim sleparjem ne nasedel!

Nemčija.

V glavnem mestu Nemčije, Berlinu je prišlo pri seji občinskega sveta do kravalov. Komunisti so zahtevali, da se oproste delavci v mestni elektrarni, ki so bili obtoženi, da so poškodovani stroje. Ker jim ni bilo ugodno, so začeli razgrajati. Sejo so morali preložiti v drugo sobo.

Rusija.

Rusija si namerava baje prisvoiti Perzijo. To bode Anglijo, ki bi rada dobila tam polje za izkoriščanje.

Zasedeno ozemlje.

Zader so slovesno proglasili za italijansko posest. V krajih, ki jih imajo Italijani še zasedene, izvršujejo arditni nasilstva nad našim ljudstvom. Kaj je z D'Annunzиеm se ne ve. Nekatere vesti pravijo, da je že odšel z Reke, a druge, da ostane še par tednov v Reki, kjer bo skrbel za italijanstvo. Sušak zasedejo jugoslovenske čete te dni.

Iz naše države. Stavka rudarjev končana.

Načrt ustave je gotov in ga minister za ustavotvorno skupščino v kratkem predloži konstituenti v odobrenje.

Ministrstvo za socialno politiko se je bavilo z delavskim vprašanjem in je obljubilo, da se posveti rešitvi tega vprašanja z vso vnemo.

Minister Kukovec je posetil Zagreb in Ljubljano. V Ljubljani so ga sprejeli, kakor se spodobi za tako velike gospode, njegov kapitalistični prijatelj.

Zveza industrijcev v Ljubljani se je postavila za izkoriščevalsko Trboveljsko premogokopno družbo, češ, da vlada nima pravice za vpogled v knjigovodstvo imenovane družbe. Upamo, da bo vlada odgovorila z odločnim korakom in družbi pregledala knjige.

Demokrati in radikalci so se našli v objemu v ustavotvorni skupščini, kakor tudi pri volitvah v beograjski občinski svet. Mandate so si kar lepo razdelili, ne da bi se ozirali na druge stranke.

Komunistični nemiri v Bosni. V Bosni so hoteli komunisti siloma pritegniti vse v štrajk rudarjev. Hujskal so kmete in v nekaterih krajih, posebno okoli Tuzle, proglasili sovjetsko republiko. Zaradi tega je prišlo do spopadov med orožniki in komunisti. Na obeh straneh so mrtvi in ranjeni. Vojaštvo je naredilo končno red. Na okoličico Tuzle je proglašeno obsedno stanje.

Finančni minister umri. Dne 3. t. m. je umrl v Belgradu po kratki bolezni finančni minister dr. Kosta Stojanovič. Imel je vnetje možganov.

Na zasedenem ozemlju bo razglašena aneksija v prvi polovici meseca januarja. Volitve bodo meseca marca.

Uvoz goveje živine iz Koroške v Slovenijo je dovoljen, ker je prenehala v Avstriji bolezen na pljučih.

Izseljevanje v Ameriko. V črnomeljskem okraju so se izdajali vojnim obvezancem vsled goljufivih navedb potrebnih podatkov potni listi v Ameriko. Ljubljanska policija je prišla temu na sled in je uvedla strogo nadzorstvo. Mnogim osebam so se odvzeli potni listi. Proti krivcem se vrši pri okrajnem sodišču v Črnomlju kazenska preiskava.

Izseljeniško pisarno Štrukelj in Horvat v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35, je policija zaprla, ker so se godile razne nerednosti. Na policiji se je zglasilo več kmetijskih fantov, ki so trdili, da so plačali v roke Leona Štruklja po 21.000 kron za potne liste, ki jih pa niso prejeli, dočim Štrukelj taji prejem tega denarja. Oba Štrukljeva uslužbenca, njegov sorodnik Franc Štrukelj in Adolf Vladha, sta pobegnila. Štrukelj je dalje zelo sumljiv, da je spravil čez mejo vojaške obvezance. Če bi bil kdo oškodovan po ti izseljeniški pisarni, naj to prijavi ljubljanskemu deželnemu sodišču, sklicujoč se pri tem na opravilno številko Vr. IX. 2667/20. Štrukelj je bil že v Ameriki med rojaki na zelo slabem glasu in je popolnoma nerazumljivo, kako da je mogel biti poverjen z razdelitvijo ameriških daril. Preiskava se nadaljuje. Bodite previdni napram vsem izseljeniškim pisarnam, da ne boste oškodovani kot že tisoči drugih!

Ne dajajte mladim alkoholnih pljač! Poverjeništvu za socialno skrb je izvedelo, da se naredbe glede prepovedi točenja in prodaje žganih opojnih pijač mladini izpod 18. leta sploh ne izpolnjujejo. Posamezni gostilničarji in drugi prodajalci žganih opojnih pijač se prav nič ne ozirajo na to naredbo, temveč prodajajo alkoholne pijače vsakomur, kdor le more plačati. Ker pa je v interesu državne avtoritete in ljudske blaginje nujno potrebno, da se določbe te naredbe najnatančneje izpolnjujejo, opozarja poverjeništvu na ta dejstva s pripombo, da se mora za izvrševanje citirane naredbe najenergičneje nastopiti ter bo kršitelje doletela občutna kazen.

Poldinarske ponarejene novčanice so pričele krožiti v Zagrebu. Ponarejeni denar je zelo blede, neenako rezan in se na eni strani odtisi zelo malo poznajo, kot bi bil bankovec v vodi.

Zamenjava denarja. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo organom v novih krajih, ki smo jih dobili od Bolgarov, da takoj izvršijo odkup levov po zadnjem borznem kurzu. — Kar se tiče zamenjave perperov in kron (malih novčanic), se bo rešilo vprašanje takoj po sestavi nove viade. Male kronske novčanice se bodo začele

jemati iz prometa takoj, ko pride v promet kovani drobiž.

Zavetišča za mladino bo osnovalo min. za socialno politiko v Zanti in Krvlnu. V prvega bodo sprejemali zapuščene deklce do 12 leta, v drugega dečke do 12 leta, ki so brez nadzorstva, ki pa niso zakrivali nobenega kriminalnega prestopka. Tudi v Sloveniji nujno potrebujemo podobne zavode.

Za napeljavo električne iz Fale pri Mariboru. Električno moč napeljejo po dravski dolini v Vraždin. K stroškom za napeljavo prispeva okraj Slovenska Bistrica en in pol milijona kron, okraj Ptuj pa 2 milijona 500 tisoč. Nadalje prispevajo znatne zneske hrvatske očine in pa sama falksa elektrarna.

Karte za tobak v Bosni so odpravili.

Prepovedan uvoz vžvalic je v našo državo. To prepoved je izdala monopolna uprava v Beogradu.

Novo zdravilišče za jetične ustanovi zagrebška mestna občina prihodnje leto v zagrebški okolici. Občina je določila v ta namen 700.000 K, vlada pa 600.000 K. Zdravilišče bo namenjeno v prvi vrsti za siromašne sloje.

Avstrija vrača srbske vagonne in lokomotive. Začetkom januarja vrne Avstrija Srbiji 55 vagonov in 13 lokomotiv, ki so bili pred vojno last kraljevine Srbije. Vagoni in lokomotive morajo biti v popolnoma dobrem stanju.

Gospodarske vesti.

O mlečnosti krav. Če prične krava kmalu po teletu izgubljati mleko, je to lahko nekaj naravnega ali pa tiči vzrok v posebnih odnošajih. So namreč krave, ki že v petem mesecu po teletu redno prične izgubljati mleko, proti čemur se ne da ničesar ukreniti. Tiste krave, ki so se po prejšnjem teletu predolgo ali celo do zadnjega molzle, navadno pri naslednjem teletu zelo hitro suhe postanejo. Vzroki prezgodnjega opuščanja mleka pa morejo biti tudi bolezen, napačna molža in nezadostna ali prazna klaja, ob kateri mlečne žleze vimena ne morejo veliko mleka izcejati. Če je vzrok bolezen, je treba to dognati; kravo se mora pričeti zdraviti, ker pride le na ta način potem morda zopet k mleku. Napačno molžo je nadomestiti s pravilno. Slaba mlečnost vsled nezadostne ali prazne krme se popravi s pokladanjem zadostne množine krme, ki ima v sebi dovolj redilnih snovi.

Plemenski kozli. Vsled pomanjkanja plemenskih kozlov v ljubljanski okolici namerava poverjeništvu za kmetijstvo posredovati pri njih nabavi. Rejci, ki bi bili voljni prevzeti plemenskega kozla proti polovični nakupni ceni in dolžnosti enoletnega držanja za plemo, naj se zglase takoj po dopisnici pri poverjeništvu za kmetijstvo. Istotako naj priglase rejci, ki imajo plemenske kozle čiste bele pasme v približni starosti enega leta na prodaj, poverjeništvu za kmetijstvo.

Nizozemski kredit 10 milijonov goldinarjev Avstriji. Za januar in februar potrebuje Avstrija 60 tisoč ton žita, da krije svojo potrebo. To žito je naročila iz Amerike. Za prevoz tega žita je dovolila angleška vlada Avstriji kredit, a neki nizozemski trgovec se je obvezal, da bo za plačilo tega žita dovolil Avstriji kredit 10 milijonov goldinarjev.

Žepni koledar.

Izšel je »Žepni koledar za delavce za navadno leto 1921.« Njegovo dobro kakovost priporoča dejstvo, da je izšel letos že dvajseti letnik. Delavcu nudi ta koledar več kakor drugi koledari, ker je zanj prirejen. Zanimivi so članki, ki nas pouče o organizaciji in o ciljnih socializma. Naroča se pri »Tajništvo JSDS, p. p. 168« in stane samo 14 K. Pri naročilu nad 10 izvodov popust 2 K.

Listnica uredništva

Ss. dopisnike prosimo, da se na svoja poročila podpišejo in s tem prevzamejo odgovornost za verodostojnost dopisa. — Uredništvo.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Felleriev Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebei. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerieve prave Elza-kroglice ga spravilo v red! 6 škatlic 18 K. Omot i poština posebei. a najceneje Eugen V. Feller, Stubica donja. Elsatrg br. 358 — Hrvatska. B.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadržnikom proti vključbi, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA Frančiškanska ulica št. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice.

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur - šur itd. itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Miši-podgane stenice-šurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljate najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za šurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 12—; uničevalec molje K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutini K 10—; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živalih K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—; mazilo proti garjam K 14.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

COSULICH-LINE

TRST-AMERIKA

New - Jork — Buenos — Ayres —

Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Edini list, ki brezobzirno zastopa Vaše koristi, ki neustrašeno brani Vaše pravice, je:

NAPREJ

Zatorej sezite po njem! Oklenite se ga! Naj se naroči po več somišljenikov na en Naprej! Le »Naprej« spada v naše družine!

N delavski
A dnevnik
N APREJ
Proč z meščanskimi listi!
Mesečno stane 20 kron.
Naroča se pri upravi »Naprej« Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Sodrug! Zadrugniki!
Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloge, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Crna L., Crna H., Pliberk; Maribor; Litija; St. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogoška Slatina; Radeče-Zidanost; Poljčane.

Še podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštno položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.